

ساخت‌وسازها و سازوکارها؛ پایه‌های جهش تولید و توسعه

رضا اردکانیان وزیر نیرو

توسعه به معنای ارتقای ظرفیت حکومت، جامعه و افراد برای حل مسائل، غلبه بر مشکلات، افزایش کیفیت زندگی و بالا رفتن ظرفیت جامعه برای زندگی اخراقی و پایبندی به ارزش‌ها، نیازمند سه دسته پیش نیازهاست. این سه دسته پیش نیاز را می‌توان مدیران توسعه یافته، سخت‌افزارها و نرم‌افزارها نامید. تمرکز این نوشتار بر تشریح نسبت سخت‌افزارها و نرم‌افزارهاست، اما شرح مختصری بر مدیران توسعه یافته نیز ضروری است. مدیران توسعه یافته کسانی‌اند که بر نسبت و ترکیب مناسب سخت‌افزارها و نرم‌افزارها آگاه هستند، ماهیت میان‌بخشی توسعه را می‌شناسند، الزامات فعالیت در ساختار جزیره‌ای و چگونگی پیش رفتن به سمت ارتباطات میان‌بخشی و گریز از رویکرد جزیره‌ای را می‌دانند، انگیزه‌های درونی مناسبی برای تحقق توسعه دارند و با وجود برخی ویژگی‌های محیط نامساعد ساختاری از سلامت اداری بالایی برخوردارند. این شرح مختصر درباره مدیران توسعه یافته از آن جهت اهمیت دارد که آنها مدیران، کاربران و طراحان بهبود سخت‌افزارها و نرم‌افزارهای توسعه هستند.

سخت‌افزارهای توسعه بر اثر فعالیت‌هایی که از جنس «ساخت‌وساز» هستند پدیدمی‌آیند. ساختن جاده، نیروگاه، سد، کارخانه، بیمارستان و... همه نمونه‌هایی از ساخت‌وساز برای فراهم کردن سخت‌افزار توسعه هستند. سخت‌افزارها و فعالیت‌های منجر به پیدایش آنها، همگی بر سرتن مجموعه‌ای از قواعد، رویه‌ها، دستورالعمل‌ها، شیوه‌های عمل، روش‌های محاسبات، روابط قدرت، مناسبات اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی کار می‌کنند. این مجموعه گسترده از قواعد، شیوه‌ها و محاسبات، بنیان یکی از دو پایه توسعه را تشکیل می‌دهند که همان «سازوکارها» هستند. اگر هنگام پرسش درباره «ساخت‌وسازها» می‌توان پرسید «آنچه ساخته می‌شود چیست؟» در مواجهه با فعالیت‌های سازوکاری باید پرسید «این کار چگونه انجام می‌شود؟»

فناوری‌های ساخت‌وساز اغلب شناخته شده هستند. فناوری لازم برای ساخت سد، بیمارستان، بزرگراه یا نیروگاه در حیطه دانش بشری کاملاً شناخته شده است. بخش زیادی از آن در داخل کشور ما هم وجود دارد و حتی در صورتی که در جایی دانش و فناوری لازم برای ساخت این سازوکار کافی نباشد، به شرط داشتن منابع مالی یا فقدان محدودیت‌های ناشی از تحریم، می‌توان از طریق قراردادهای مشارکت با طرف‌های خارجی وارد کرد. فناوری بهبود سازوکارها اما به‌احتی فناوری ساخت‌وسازها، شناخته‌شده نیست. دانش، فناوری یا شیوه‌های عمل ضروری برای مقابله با فساد، به‌رهورتر کردن استفاده از منابع، تسهیل کسب‌وکار، مدیریت زمان، ارتقای انگیزه‌های نیروی انسانی، ارتقای سلامت اداری در عقد قرارداده‌ا و ساماندهی به بازارهای آب و انرژی، جلب مشارکت ذینفعان، تضمین رعایت استانداردهای محیط زیستی و جلوگیری از هدررفت انواع منابع مالی، سازمانی و انسانی در اختیار افراد و کشور، شناخته شده نیستند. بر سر آنها اجتماع می‌شود و نداد و مهم‌تر آنکه شدت خصیصه محلی دارد.

سازه‌ها موجودات غیرزنده و فاقد ظرفیت‌های واکنش سریع و خودآگاه به تغییرات هستند. سازوکارها در دست برعکس سازه‌ها و ساخت‌وساز هستند. سازوکارها را انسان‌ها عملی می‌کنند و هر لحظه اجرایی شدن سازوکارها به کنش انسانی ربط دارد. به‌رهوری نیروی انسانی، طی شدن فرآیند صدور مجوزها، شیوه استفاده از منابع، سامان بازارها و رعایت استانداردها همگی با رفتار انسانی مرتبط است. انسان‌ها نیز در مناسبات متفاوتی با یکدیگر زندگی می‌کنند. نظام انگیزه‌هایی که در یک کشور برقرار است در کشوری دیگر برقرار نیست و همین امر سبب تفاوت رفتار آدم‌ها در موقعیت‌های یکسان می‌شود. این‌چاسه با مشکل مواجه می‌شود. محلی بودن سازوکارها بسیار مهم می‌شود. همین بدون وابستگی سازوکارها به موقعیت‌های رفتاری و اجتماعی آدم‌هاست که سازوکارها را پیچیده می‌کند. سازوکارها در دل مناسبات پیچیده نهادی کشورها تعریف می‌شوند.

نکته بسیار مهم این است که بدون بهبود سازوکارها، ساخت‌وسازها در ست انجام نشده و بهره‌برداری از آنها نیز با به‌رهوری و کیفیت مناسب انجام نمی‌شود. ساخت‌وسازها در دل مناسبات سازوکاری نامناسب، پیش از زمان لازم طول می‌کشند و هزینه‌های بیشتری صرف آنها می‌شود. سازوکارهای اقتصادی حاکم بر بهره‌برداری از سازه‌ها نیز اگر بسامان نباشند، پایداری اقتصادی سازه‌ها تضمین نمی‌شود و باز تولید زیرساخت‌های ضروری برای توسعه با مشکل مواجه می‌شود. ملاحظات فوق‌توجه به هر دو پایه توسعه یعنی «ساخت‌وسازها» و «سازوکارها» را ضروری می‌سازد. تجربه و شواهد نشان می‌دهد کشور در دهه‌های گذشته به دلایل مختلف تمرکز بیشتری بر توسعه ساخت‌وسازها داشته است. مردم همواره شاهد تمرکز بیشتر دولت و سایر سازمان‌ها بر سرمایه‌گذاری عمرانی در توسعه زیرساخت‌های زیر و درشت توسعه بوده‌اند. تداوم توسعه با اتکای صرف بر ساخت‌وسازها ناممکن نیست و بهره‌ورتر کردن استفاده از سازه‌ها و سامان دادن سازوکارهای ضروری برای توسعه سازه‌ها ضرورت حیاتی کشور است. سازوکارها متأسفانه از آن جهت که نامشهودند اصلاح‌شان هم به چشم نمی‌آید و نظام اطلاع‌رسانی و جلب توجه کشور نیز به گونه‌ای سامان یافته که ساخت‌وسازها دیده می‌شوند، بهبود و اصلاح سازوکارها نه به اندازه کافی قدری بیند و نه بر صدر می‌نشینند. وزارت نیرو که با تمرکز بر به بهره‌برداری رساندن سازه‌ها و توسعه ساخت‌وسازها، پیش هر هفته - الف-ب- ایران- را در سال ۱۳۹۸ اجرا کرد و ۲۲۷ طرح توسعه‌سازای بزرگ را با هزینه‌ای بالغ بر ۳۳ هزار میلیارد تومان به بهره‌برداری رساند، در سال ۱۳۹۹ پوشش هر هفته- الف-ب- ایران- را با تمرکز شدن بر هر دو پایه توسعه یعنی «ساخت‌وسازها» و «سازوکارها» آغاز کرده است. توسعه ساخت‌وسازها و به بهره‌برداری رساندن طرح‌ها کمکان در دستور کار وزارت نیرو است، اما پیشبرد اصلاحات سازوکاری به دستور کار اضافه شده است. به‌دلیل فقدان زمینه و نهادهی شدن در نظام اداری و اجرایی، پیچیدگی‌های دانشی و ناشناخته بودن فناوری و شیوه‌های عمل ضروری برای اصلاح، به نسبت پیشبرد ساخت‌وسازها بسیار دشوارتر است. ما به کمک مجموعه کارشناسان و مدیران صنعت آب و برق در بخش دولتی و خصوصی و رسانه‌های ارتباط جمعی، مجموعه‌ای از سازوکارهای مؤثر در صنعت آب و برق را شناسایی کرده و به کمک یکدیگر برای اصلاح آنها گام برمی‌داریم. زمان قابل توجهی لازم است تا شیوه‌های عمل مناسب برای اصلاحات سازوکاری در فرهنگ سازمانی جاری کشور نهادهی شود، اما مهم این است که اولین گام را آگاهانه، استوار و برای دست یافتن به اهداف مشخص برداشته‌ایم. اطمینان داریم حتی گام‌های کوچک در مسیر اصلاحات سازوکاری به مرور زمان سبب بهبودهای قابل توجه می‌شود و انرژی سازمانی و امید عظیمی برای پیشرفت ایجاد خواهد کرد.

تورم تولیدکننده کاهش یافت

تغییرات میانگین شاخص کل قیمت تولیدکننده در چهار فصل منتهی به فصل زمستان ۹۸ نسبت به دوره مشابه در سال قبل با ۱۳٫۲ درصد کاهش به ۳۶٫۷ درصد رسید.
تغییرات شاخص قیمت تولیدکننده کل کشور نسبت به فصل قبل (تورم فصلی) در فصل زمستان ۹۸ به منفی ۳ دهم درصد رسید که در مقایسه با همین مدت در فصل قبل بدون تغییر بوده است.
بیشترین تورم فصلی تولیدکننده نیز به ترتیب مربوط به بخش‌های خدمات (۴٫۱ درصد) و معدن (۳٫۴ درصد) است. مرکز آمار

شرط برای فروش ارز

دبیرکل کانون صرافان ایران گفت: فروش ارز بر مبنای، درج نرخ خرید و فروش ارز در صرافی‌ها است.
شهاب ابراهیم قربانی، اعلام کرد: بر اساس بخشنامه بانک مرکزی صرافی‌ها در صورتی مجاز به خرید و فروش ارز هستند که قبلاً نسبت به اعلام همزمان نرخ خرید و فروش ارز در محل استقرار صرافی‌های تارنمای صرافی اقدام کنند.
دبیرکل کانون صرافان ایران طی اطلاعیه‌ای از صرافان مجاز خواست که نسبت به بارگذاری نرخ تمام ارز‌های قابل معامله در سایت خود اقدام کنند/ کانون صرافان

- چهارشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۹
- سال بیست‌وششم
- شماره ۷۳۵۲

استاد دانشگاه صنعتی شریف در گفت‌وگو با «ایران» اعلام کرد

در استفاده از تجدیدپذیرها تأخیر داریم

عطیه لیاف

خبرنگار

ایران چقدر از منابع تجدیدپذیر برای تأمین انرژی مصرفی خود بهره می‌برد؟ آمار اعلامی سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران (ساتبا) پاسخ این سؤال را در یک عدد خلاصه می‌کند: ۸۲۳ مگاوات! رقم بسیار اندک است و از برنامه‌های توسعه‌ای هم عقب مانده ایم؛ اما اگر براساس اظهارات مقامات جلو ببریم، باید در آینده ۸۰ درصد از برق مصرفی کشور را از انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق تأمین کنیم. اکنون ظرفیت نامی تولید برق کشور رقمی حدود ۸۱ هزار مگاوات است. اما چگونه این اتساق رخ خواهد داد و الان چه موانعی در این مسیر وجود دارد؟ دنیا در چه شرایطی است؟ سیدهاشم ارغی، استاد تمام دانشکده برق دانشگاه صنعتی شریف و رئیس انجمن انرژی بادی ایران در گفت‌وگو با «ایران» پاسخ این پرسش‌ها را می‌دهد.

■ به نظر تان روزی می‌رسد که دیگر در تولید برق، از سوخت‌های فسیلی استفاده نشود؟

سرعت جایگزینی سوخت‌های فسیلی با انرژی‌های تجدیدپذیر قابل توجه است. به‌عنوان مثال جامعه اروپا تصویب کرده که تا سال ۲۰۳۰ حداقل ۳۲ درصد از کل انرژی الکتریکی مصرفی خود را از نیروگاه‌های بادی تأمین کند. در حال حاضر کشورهایی مانند اسکاتلند به تأمین ۱۰۰ درصدی انرژی الکتریکی مورد نیاز خود از محل تجدیدپذیرها دست یافته‌اند. با اطمینان می‌توانم بگویم که بزودی کشورهای اروپایی مصرف سوخت مایع را برای تولید برق حذف می‌کنند. به روند سرمایه‌گذاری در تولید برق توجه کنید؛ بیشتر سرمایه‌های گذارای‌ها بر بخش انرژی تجدیدپذیر متمرکز است. در این میان، انرژی بادی بیشترین شیب افزایش سرمایه‌گذاری را دارد. پس از آن، انرژی خورشیدی است. این دو فرآیند تولید برق، سرمایه‌گذاری در نفت و گاز مغف است. در سال ۲۰۱۸ میلادی برای نخستین بار، بیشتر از راه‌اندازی ظرفیت جدید نیروگاه‌های فسیلی در اروپا، این نیروگاه‌ها از مدار خارج شدند. اما روند معکوس آن در خصوص انرژی بادی و خورشیدی مشاهده می‌شود. با اطمینان می‌توان گفت، جهان به سمت کنار گذاشتن نفت و گاز در فرآیند تولید برق حرکت می‌کند. در بسیاری از کشورها، توسعه انرژی تجدیدپذیر به‌صورت قانون درآمده و تمرکز ویژه‌ای بر انتقال هر چه سریع‌تر از سوخت فسیلی به انرژی تجدیدپذیر وجود دارد. اکنون فرآیند تولید انرژی الکتریکی از منابع تجدیدپذیر تبدیل به یک صنعت شده و نقش قابل توجهی در اقتصاد خیلی کشورها ایفا می‌کند.

■ در ایران از تجدید چگونه است؟

وضعیت ایران متفاوت از دنیاست. ما بیش از ۸۰ هزار مگاوات ظرفیت منصوب نیروگاهی در ایران داریم که توان واقعی آن حداکثر ۶۰ هزار مگاوات است. از این ۶۰ هزار مگاوات کمتر از هزار مگاوات از نوع تجدیدپذیر است؛ یعنی حدود یک درصد از کل ظرفیت تولید به ناچیز است.

اما به آمار مصرف انرژی در ایران توجه کنید. طبق آمار موجود به‌طور متوسط در هر روز معادل یک میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه نفت و ۶۰۰ میلیون مترمکعب گاز در کشور مصرف می‌شود. اما این ۶۰۰ میلیون مترمکعب، ارزش حرارتی معادل چهار میلیون بشکه نفت دارد. یعنی معادل چهار میلیون بشکه نفت در هر روز گاز مصرف می‌کنیم و در مجموع

در کشور روزانه معادل پنج میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه نفت مصرف می‌شود. اکنون قیمت نفت به‌خاطر شیوع ویروس کرونا سقوط کرده اما اگر میانگین ۵ سال اخیر را در نظر بگیریم می‌بینیم که ما ایرانیان هر سال یک چهارم از تولید ناخالص داخلی کشور را با مصرف بی‌رویه سوخت‌های فسیلی از بین می‌بریم و معادل ۲۵/۵ درصد از کل GDP کشور، انرژی مصرف می‌کنیم.

البته درحالی ۵ میلیون و ۷۰۰ هزار بشکه مصرف سوخت فسیلی گزارش می‌شود که آمارها نشان می‌دهد در سال ۱۳۵۶ این رقم ۵۰۰ هزار بشکه بیشتر نبوده است. اما در همان سال شش میلیون بشکه صادرات نفت داشتیم؛ یعنی ۱۲ برابر مصرف داخلی صادر می‌کردیم.

GDP کشور ترکیه تقریباً دو برابر ایران است. اما ۷۸۰ هزار بشکه بیشتر نفت مصرف نمی‌کند؛ یعنی کمتر از نصف ایران می‌سوزاند و دوربرابر ایران تولید می‌کند. با توجه به جمعیت برابر دو کشور می‌توان گفت که سیستم انرژی ایران ناپایدار است و چند سال دیگر تازه متوجه عمق فاجعه خواهیم شد.

■ علت اینکه این روند مخرب در کشور ما رقم خورده، چیست؟

مهم‌ترین عامل آن، وضعیت نابسامان اقتصاد انرژی در کشور ماست. وقتی قیمت تمام شده برق بین ۱۵۰ تا ۲۰۰ تومان به ازای هر کیلووات ساعت باشد اما به‌طور متوسط ۸۰ تومان به فروش برسد، یعنی در حال ارسال یک سیگنال منفی به مردم هستیم و به آنها می‌گوییم که این برق بیشتر از ۸۰ تومان نمی‌ارزد و هر قدر که می‌خواهید بد مصرف کنید.

این درحالی است که همه کشورها یک نظام نامه تحت عنوان «سیاست انرژی» دارند و کشور ما با وجود آنکه یک تولیدکننده بزرگ انرژی است، این سیاست نامه انرژی را ندارد و به همین خاطر هم ۲۵/۵ درصد از کل تولید ناخالص داخلی را می‌سوزاند اما سهم تحقیق و توسعه از GDP نیم درصد است. چرا که تحقیقات برای توسعه در آینده نمود پیدا می‌کند و روند کنونی مصرف ناشی از وابستگی‌های گذشته است. از آنجایی که اصلاح این روند هزینه غیراقتصادی دارد، دست به آن نمی‌زنیم.

در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر مشکلات تجدیدپذیر نیز می‌شود. اقتصاد تجدیدپذیرها به طرز عجیبی خراب است. برای مثال اگر یک نیروگاه حرارتی احداث شود، وزارت نیرو گاز را به این نیروگاه تقریباً مجانی تحویل می‌دهد و گاز را فاریس، به گفته رضا شیوا رئیس شورای رقابت، محصولات ایران خودرو به‌طور متوسط ۱۰ درصد و محصولات سایپا هم ۱۳ درصد افزایش قیمت دارند، دلیل اینکه قیمت محصولات ایران خودرو نسبت به سایپا رشد کمتری دارد این است که ایران خودرو در بهمن ۹۷ قیمت محصولات خود را افزایش داده بود.

بر اساس دستورالعمل جدید شورای رقابت، قیمت هر دستگاه سایپا ۱۳۱ معادل ۳۷ میلیون و ۸۰ هزار تومان و هر دستگاه پژو ۴۰۵ برنزنی ۵۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تعیین شده است.

با توجه به قیمت‌گذاری صورت گرفته، شروط عرضه خودرو هم در این ابلاغیه

قیمت جدید خودروهای داخلی مشخص شد

قیمت جدید محصولات ایران خودرو و سایپا بر اساس جدیدترین دستورالعمل شورای رقابت مشخص شد.
با ابلاغیه شورای رقابت تکلیف شرکت‌های خودروسازی مشخص و از این پس کسانی که خودرو ثبت‌نام می‌کنند بایستی با قیمت‌های جدید (برخی از آنها در جدول اشاره شده است) خرید خود را انجام دهند؛ با تعیین تکلیف قیمت کارخانه‌ای، نمایشگاه‌داران و فعالان بازار خودرو هم ملزم به این هستند که خودروهای خود را تنها ۱۰ درصد بالاتر از قیمت مصوب شورای رقابت به مردم بفروشند و اگر مجموعه‌ای از این امر تخطی کند، سازمان‌های نظارتی پاسخگو هستند. البته باید دید که شرکت‌های خودروسازی با قیمت‌های جدید شورای رقابت موافق هستند و می‌توانند با قیمت‌های اعلامی به تولید بپردازند و از سویی فعالان بازار به فروش ۱۰ درصد از قیمت کارخانه تمکین خواهند کرد؟

به‌گزارش فارس، به گفته رضا شیوا رئیس شورای رقابت، محصولات ایران خودرو به‌طور متوسط ۱۰ درصد و محصولات سایپا هم ۱۳ درصد افزایش قیمت دارند، دلیل اینکه قیمت محصولات ایران خودرو نسبت به سایپا رشد کمتری دارد این است که ایران خودرو در بهمن ۹۷ قیمت محصولات خود را افزایش داده بود.

بر اساس دستورالعمل جدید شورای رقابت، قیمت هر دستگاه سایپا ۱۳۱ معادل ۳۷ میلیون و ۸۰ هزار تومان و هر دستگاه پژو ۴۰۵ برنزنی ۵۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تعیین شده است.

با توجه به قیمت‌گذاری صورت گرفته، شروط عرضه خودرو هم در این ابلاغیه

برق آن را خرید تضمینی می‌کند. وقتی مواد اولیه را مجانی به نیروگاه تحویل می‌دهیم، فلسفه افزایش راندمان را از معادله پاک کرده‌ایم. به نیروگاه‌ها پارانه‌ای در ورودی یعنی نفت و گاز داده می‌شود که اتلاف انرژی را بیشتر می‌کند. اما اگر این پارانه روی محصول نهایی داده شود، شرایط تغییر می‌کند. به این ترتیب که با قیمت واقعی گاز را به نیروگاه تحویل داده و حمایت‌های دیگری از آنها کرد.

باید به مردم نیز واقعیت را گفت که قبض برق ۴۰ هزار تومانی این ماه آنها در واقع بیشتر از ۴۰ هزار تومان است و ارزان نیست. آن زمان انرژی ارزش واقعی خود را پیدا می‌کند. مزیت دوم این است که برای نیروگاه‌ها در استفاده از تکنولوژی نوین ارزش پیدا می‌کند.

اکنون راندمان برخی از نیروگاه‌های

افزایش ۴ برابری ظرفیت نصب شده انرژی‌های نو در ۵ سال اخیر

میزان بهره‌گیری ایران از منابع تجدیدپذیر برای تولید انرژی محدود است اما دولت تمایل زیادی به توسعه این بخش دارد. روز گذشته در آیین تکریم و معارفه معاون وزیر و رئیس سازمان ساتبا وزیر نیرو، معاون برق او و همین‌طور رئیس جدید سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران بر این موضوع تأکید کردند.

به‌گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت نیرو، رضا اردکانیان، وزیر نیرو در این مراسم گفت: سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری برق ایران در شرایط و موقعیت حاضر وزارت نیرو با توجه به مأموریت‌های قانونی که دارد باید محور اصلی، نمایان و شایان عرصه صنعت آب و برق باشد. در همین حال، همایون حائری، معاون وزیر نیرو در امور برق و انرژی با اشاره به ضرورت توسعه این بخش گفت: ظرفیت نصب شده انرژی‌های نو در داخل کشور در طول سال‌های ۹۴ تا ۹۸ رشد چهاربرابری داشته است. به‌طوری که ظرفیت نصب شده انرژی‌های نو در داخل کشور ۲۰۰ مگاوات در سال ۹۴، بود و تا پایان سال ۹۸ به بیش از ۸۰۰ مگاوات رسید.

کشور ۲۰ درصد است. یعنی بیش از یک نظام نامه تحت عنوان «سیاست انرژی» دارند و کشور ما با وجود آنکه یک تولیدکننده بزرگ انرژی است، این سیاست نامه انرژی را ندارد و به همین خاطر هم ۲۵/۵ درصد از کل تولید ناخالص داخلی را می‌سوزاند اما سهم تحقیق و توسعه از GDP نیم درصد است. چرا که تحقیقات برای توسعه در آینده نمود پیدا می‌کند و روند کنونی مصرف ناشی از وابستگی‌های گذشته است. از آنجایی که اصلاح این روند هزینه غیراقتصادی دارد، دست به آن نمی‌زنیم.

در بخش انرژی‌های تجدیدپذیر مشکلات تجدیدپذیر نیز می‌شود. اقتصاد تجدیدپذیرها به طرز عجیبی خراب است. برای مثال اگر یک نیروگاه حرارتی احداث شود، وزارت نیرو گاز را به این نیروگاه تقریباً مجانی تحویل می‌دهد و گاز را فاریس، به گفته رضا شیوا رئیس شورای رقابت، محصولات ایران خودرو به‌طور متوسط ۱۰ درصد و محصولات سایپا هم ۱۳ درصد افزایش قیمت دارند، دلیل اینکه قیمت محصولات ایران خودرو نسبت به سایپا رشد کمتری دارد این است که ایران خودرو در بهمن ۹۷ قیمت محصولات خود را افزایش داده بود.

بر اساس دستورالعمل جدید شورای رقابت، قیمت هر دستگاه سایپا ۱۳۱ معادل ۳۷ میلیون و ۸۰ هزار تومان و هر دستگاه پژو ۴۰۵ برنزنی ۵۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تعیین شده است.

با توجه به قیمت‌گذاری صورت گرفته، شروط عرضه خودرو هم در این ابلاغیه

هستند و آنها تجدیدپذیر را به صورت مانعی برای ادامه فعالیت خود می‌بینند. امروز اگر کسی ۱۰۰ کیلو وات نیروگاه خورشیدی را اجرا کند باید نزدیک به یک میلیارد تومان هزینه کند. اما این پول بعد از ۸ سال برمی‌گردد. پس چگونه ما می‌توانیم انتظار داشته باشیم که صنعت تجدیدپذیر پا بگیرد. اقتصاد آن خراب است و می‌توان به جرأت گفت که امروز در مملکت چیزی به نام انرژی تجدیدپذیر نداریم.

■ چقدر از برق مصرفی کشور را می‌توانیم از منابع تجدیدپذیر تأمین کنیم؟

ما ظرفیت این را داریم که کل مصرف انرژی ما را از تجدیدپذیر به دست بیاوریم. البته نیروگاه‌های حرارتی و سیکل ترکیبی نیز داریم و نیاز به این کار نیست. اما در یک دوره ۱۰ ساله باید نسبت میان این بخش‌ها تنظیم شود.

در حال حاضر در دانمارک ۴۶ درصد از کل برق مصرفی از باد تأمین می‌شود.

کشور ترکیه با ما شروع کرده است و الان بیش از هفت هزار مگاوات نیروگاه بادی دارد در حالی‌که ما ۳۰۰ مگاوات داریم. و از همه بدتر با این سرعتی که ما در تجدیدپذیر کار می‌کنیم، همه آن ضرر است و باید آن را تعطیل کنیم. چرا که ایجاد و رشد صنعت اتفاق نمی‌افتد.

اگر بخواهیم صنعتی راه بیندازیم منافع آن تنها در تولید برق نیست بلکه یک متولی واحد و توانمند است. سازمان صنعت ایران بسیار قوی است. ما نه تنها می‌توانیم برای خردمان تجهیزات نیروگاه بادی بسازیم بلکه می‌توانیم صادر هم بکنیم و نیروگاه بادی و خورشیدی در فقیه نقاط دنیا احداث کنیم. ما باید حداقل سالی ۵۰۰ مگاوات تقاضا داشته باشیم که این صنعت از نقطه سر به سر آن بالاتر رود. وقتی که ما سالی ۱۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی اجرا می‌کنیم و ۱۰ مگاوات نیروگاه بادی، باید آن را رها کرد. این گونه یک صنعت پا نمی‌گیرد. باید عزمی ایجاد شود و به سوی سالی هزار تا دو هزار مگاوات ظرفیت جدید رفت تا صنعت شکل بگیرد.

■ با شیوع ویروس کرونا تحولات بازار نفت آیسار می‌گذاران به فکر تمرکز بیشتر بر انرژی‌های کم‌ریسک‌تر که یکی از آنها انرژی تجدیدپذیر هست، نقشه‌اند؟ آیا ویروس کرونا بر مصرف انرژی‌های تجدیدپذیر نیز اثر گذاشت؟

اتفاقاً ویروس کرونا و شرایط جدید در اقتصاد جهان ما را در وضعیت فوق‌العاده خوبی قرار داده به شرط آنکه بتوانیم از این فرصت طلایی استفاده کنیم. اقتصاد بسیاری از کشورهای صنعتی به‌دلیل شیوع ویروس کرونا

سخت به مخاطره افتاده و این در حالی است که صنعت ما به‌دلیل عدم ارتباط تنگاتنگ با جهان کمترین آسیب را دیده است. با توجه به زیر ساخت‌های صنعتی موجود در کشور، فرصتی ایده‌آل پدید آمده که طبق برنامه‌ای مدون، صنعت انرژی تجدیدپذیر در کشور ایجاد شده و ضمن رفع نیاز داخل، جای خود را در منطقه مستحکم کرده و بازار را از سایر کشورها بگیریم.

■ به‌عنوان سؤال آخر! راهکار پیشنهادی شما چیست؟

ما می‌توانیم دو نوع تصمیم بگیریم. یا تصمیم بد بگیریم یا تصمیم سخت. تصمیم خوب و آسان نداریم. هر کس که دید تخصصی نگاه کند، می‌بیند که سیستم انرژی کشور ما کاملاً غیر منطقی و ناپایدار است. بزودی دنیا به ما اجازه تولید برق از نیروگاه‌های فسیلی را نمی‌دهد و نمی‌گذارد که آلودگی ایجاد کنیم.

اکنون بخش‌هایی از یک نیروگاه حرارتی افتتاح می‌شود که ما تا چند سال دیگر مجبور خواهیم شد درب آن را ببندیم. با این قوانین به‌طور فیزیکی می‌توانیم همین کار را بکنیم. می‌توانیم آنقدر جریمه می‌گذارند که مانمی‌توانیم کاری بکنیم.

یکی از مشکلات بزرگی که مانع توسعه تجدیدپذیرها در ایران است، نبود یک متولی واحد و توانمند است. سازمان محیط زیست، وزارت نیرو، وزارت نفت، بانک مرکزی، شورای اقتصاد و نهادهای دیگری درگیر هستند که هر کدام نگاه خوششان را دارند. متولی اصلی آن باید وزارت نیرو با قدرت کافی باشد. به‌هر حال این کار شدنی است. بندر گدسک در شمال لهستان یک زمانی مهد کشتی‌سازی اروپا بود. صنعت کشتی‌سازی در اروپا رو به افول گذاشت. طی یک برنامه توسعه صنعتی، اهداف و برنامه‌ها را عوض کردند و الان این شهر مهد انرژی تجدیدپذیر است. در اسپانیا هم این اتفاق افتاده است. ما هم می‌توانیم همین کار را بکنیم. می‌توانیم تکنولوژی آن را ایجاد کنیم، تکنولوژی انرژی بادی و خورشیدی تکنولوژی کره مرخ‌نست.

اگر ما هزار مگاوات نیروگاه خورشیدی و هزار مگاوات نیروگاه بادی داشتیم؛ سالی دو میلیارد دلار می‌توانستیم درآمد ارزی داشته باشیم. الان ما تولیدی نداریم که کسی بخرد. اگر ما برنامه را تدوین کنیم در عرض سه سال می‌توانیم تجهیزات مورد نیاز را در داخل تولید کنیم. باید شرایط را در ایران فراهم کنیم. حتی می‌توانیم مجری پروژه شویم و خدمات مهندسی صادر کنیم.

قیمت برخی از خودروها که توسط شورای رقابت افزایش یافت (قیمت‌ها به تومان است)		
خودرو	قیمت قبل	قیمت جدید
پژو ۴۰۵	۵۴ میلیون و ۷۰۰ هزار	۵۸ میلیون و ۷۰۰ هزار
پرشیا	۶۲ میلیون و ۵۰۰ هزار	۶۸ میلیون و ۹۰۰ هزار
۲۰۶ تیپ ۲	۵۲ میلیون و ۳۰۰ هزار	۶۱ میلیون و ۷۰۰ هزار
۲۰۶ صندوقدار	۶۲ میلیون و ۸۰۰ هزار	۷۴ میلیون و ۳۰۰ هزار
سمند ام‌اِلبِکس	۵۲ میلیون	۵۴ میلیون و ۳۰۰ هزار
رانا	۵۲ میلیون و ۴۰۰ هزار	۶۴ میلیون و ۶۰۰ هزار
پراید ۱۱۱	۳۳ میلیون و ۴۰۰ هزار	۳۶ میلیون و ۹۰۰ هزار
تیب‌ا	۳۵ میلیون و ۷۰۰ هزار	۴۶ میلیون
تیب‌ا ۲	۳۸ میلیون و ۳۰۰ هزار	۵۱ میلیون و ۸۰۰ هزار
سای‌ا	۴۰ میلیون و ۶۰۰ هزار	۵۲ میلیون و ۴۰۰ هزار